

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Fragmente

din istoria bisericească a Românilor,

de
Non quis, sed quid.

III.

In fine antagoniștii nostri susțin și aceea, că într-o episcopie sporadică de prin țară și într-o metropolia de Alba-Iulia n'a existat nici o legătură de sufraganeitate.

Să vedem cum stă treaba și în privința aceasta.

Episcopia Muncaciului. Am văzut din diplomele anilor 1391, 1479, 1494 și 1498, că această episcopie era subordonată Archiepiscopului-Metropolit de Transilvania. Autorul *Satelor și preoților* (pag. 41) mărturisește, că Sergie a fost sufragantul lui Ioan de Bělgrad și nu denegă, că Partenie al Muncaciului a fost sfințit de Metropolitul Stefan Simeon în Bělgrad, unit sau neunit, tot atâta. Diecesa Muncaciului se estindea nu numai preste Ruteni, dar parte mare și preste Români aceia, cari mai târziu s'au încorporat diecesei din Gherla, — apoi însuși Batthyányi o a considerat de română, când scrie în *Legum Ecclesiast. I. pag. 514—515* de *Episcopatus Valachorum Muncaciensis origine et factis* (Trans. 1868 p. 143).

După trecerea diecesei Muncaciului la uniunea cu biserica r. catolică, Români din Marmăția, rămași în ortodoxie, s'au folosit de arhieriei lor, ce se aflau prin mănăstirile cele multe fundate de Voievozii și Cnezii lor, precum au fost la Peri, la Bărșana, la Uglya, la Petrova, la Hust etc., cari toate stăteau sub Metropolia de Alba-Iulia, ceea-ce se vede și de acolo, că Methodie la anul 1688 și Iosif Stoica pe la anul 1699 luă titlul de episcop românesc al Maramureșului, și în vacanța scaunului metropolitan din Bělgrad, Iosif se intitulă de administrator al acestuia și sfinția preoții din Ardeal etc. Dar și înainte de acestea metropoliții de Alba-Iulia purtau titlul și de ai Maramureșului, precum se vede acesta din titlaturile lui Genadie, Varlaam etc. Astăzi episcopia Maramureșului se reprezintă prin Vicariatul episcopesc gr. cat. al Marmăției.

Precum la sorgentele Tisei în Marmăția, așa și pe Văile Someșului, începând de la Rodna și de la Clușiu până la Chior, Sălăgiu și Sătmăr, Voievozii și Cnezii cei mulți ce i reprezintă miile de nobili români de astăzi, încă au avut pe moșile lor privilegiate numărósele lor mănăstiri cu arhieriei, la cari nu puteau penetra invasiunile profane și din cari după slăbirea puterii papale eșiră la ivelă episcopie diecesane.

Astfel n'a fost nevoia, ca episcopia Vadului să o creeze domnitorii Moldaviei refugiați la Ciceu, Unguraș, Bistrița etc., eară dacă vor fi contribuit și ei ceva ca creștini buni la acea mănăstire sau episcopie, acesta nu se poate considera, că ei au fost întemeietorii aceleia, pentru-că acea episcopie a existat, cum constată actele publice, ab antiquo.

Și chiar dacă admitem, că orecare dintre acești domnitori refu-

giați ar fi adus cu sine și vre-un archiereu domestic, încă nu urmază, că episcopii de Vad n'au fost sufragani ai Metropolitului de Bělgrad. Insuși autorul „*Vechilor episcopii*” (la pag. 26) scrie: „*Pentru importanța acestei episcopii, arhieriei Bělgradului, moștenitorii ei legiuți, i-au păstrat amintirea în titlaturile lor*”, ear' astăzi se reprezintă prin vicariatele episcopesci, prin prepositura de Vaad, etc.

Autorul „*Vechilor episcopii*” pune pe primul episcop cunoscut al Vadului pe Larion sau Ilarion pe la anul 1523, care ceru atunci confirmarea privilegiilor acordate odinioară călugărilor din mănăstirea ardelenă, a Bistriței, „*cari trăiau în păduri după regula cea grecească și vechiă a bisericii, departe de fumul cetăților*”. Va să dăcă, în timpul reformatiunii, pentru-că mai înainte de aceea în sensul conciliului lateran nu se îngăduia așa ceva. Cu toate acestea autorul „*satelor și preoților*” ne spune, că încă înainte de reformatiune, pe la anul 1489 se aședă un episcop „*quidam graecus*” — grec de națiune sau de religiune? tot atâta, — cu numele Marcu, în colonia Feleac a Clușului, care mai avu acolo încă vre-o câțiva succesori, pe Danciu și Petru.

Va să dăcă, aci nu e vorba de vre-o episcopie sufragana, ci numai de aparițiunea unor episcopi „*departe de fumul cetăților*” într-o pădure a Clușului, din valea Someșului, ce cade în regiunea episcopiei de Vad, ca o expositură pentru trebuințele creștinilor din valea Someșului mic. Nu pricepem dar, de ce o gónă așa aprigă în contra unor episcopi, cari și-au găsit un cuib de scutire în vârful Feleacului?

Mai scurtă seria de episcopi ca Feleacul se arată la episcopia Geógiului superior (Fel.-Diód) situată într-o muntă pe valea Geógiului, ce curge în Murăș aproape de Bělgrad, pentru-că aci e cunoscut numai un episcop cu numele Cristofor, căruia Regina Isabela i confere episcopia din mănăstirea Fel.-Diód cu decretul din Alba-Iulia, Vineri după Dumineca Laetare anul 1557, în care se dăce: *Horum igitur intuitu Episcopatum ab antiquo provenire solitis eidem Christophoro duximus dandum*.

Din acesta se constată apriat, că episcopatul acesta a existat din vechime și nu se poate reduce la o probabilită înființare a sa prin niscari-va Voievozii din Valachia transalpină, ca Radu Paisie, Radu de la Afumați, sau alt Radu mai neafumat, dintre cari unii au căpătat de la stăpânitorii Ardealului niscari locuri de scutire pe lângă Bělgrad, dar nici unul n'a avut vre-o moșie, chiar la Fel.-Diód, și despre cari nu e nici o dovadă, că ar fi dăruit vre-o lăcașe la mănăstirea sau episcopia de acolo. Mănăstirea e vechiă, întemeiată de Cnezii cei vechi și proprietari ai minelor de aur eređite încă de la Agathirsi.

Cumcă la episcopia Geógiului-de-sus avem cunoștință numai de episcopul Cristofor, care încă a tre-

cut mai târziu la Metropolia din Bělgrad, se explică, că Metropoliti mai vechi, când erau nevoiți de împrejurări grave se retrăgeau la mănăstirea Geógiului-de-sus, într-o muntă, ca la cea mai de aproape de Bělgrad, până trecea nevoia.

Tot așa stă treaba și cu Bistra, din munții apuseni pe Arieș, unde Șincai găsește la anul 1651 pe episcopul Sava, care a asistat Metropolitului Stefan la consacrarea lui Partenie al Muncaciului. Dar' erudiții nostri autagoniști pun pe acest Sava tocmai la Mănăstirea Bistrița din Moldavia, de unde Metropolitul Stefan l'ar fi adus dimpreună cu George, tot din Moldavia, ca să sfințescă pe Partenie. — Dacă s'ar pute adeveri acesta mai pozitiv, am perde încă pe un episcop din Ardeal, și pace. Atâta pagubă. Numai nu pricepem, cum se aducă Metropolitul Stefan asistenți la consacrare nisce egumeni mănăstiresci, tocmai din Moldova, când el avea arhieriei mai pe aproape dintre cei mulți din Marmăția, dintre Brancovicescii de la Ienopolea, sau dintre cei din Banat, etc?

Pasiunea cea înfocată de a sterge ori-ce urmă de episcopi ortodoxi ori și unde se pôte, a îndemnat pe autorul „*Vechilor episcopii*” să alunge și pe Macarie episcopul din Galați lângă Făgăraș (1469), tocmai la Halci, în Galiția. — Colegul seu, autorul „*Satelor și Popilor*”, vedând, că părerea acesta e prea bécănă, vrea pe basa posibilității să l'aducă mai aproape ajungând cu el până la Galații de lângă Bistrița. — Dar' ce caută un episcop vagabund din Galiția sau de la Bistrița la magistratul Sibiuului, ca să i scótă simbria de la credințioșii sei de pe pământul săsesc, ce se mărginea cu Galații Făgărașului?

Episcopul din Galații Făgărașului, ca și cel de la Vladeni, asemenea mărginaș cu țera Făgărașului spre Brașov, despre care face amintire contele J. Kemény în Colecțiunea sa, la anul 1577 (v. Transilv. 1868 pag. 102) sunt rămășițele vechiului episcopat al Făgărașului instituit ab antiquo prin boerii cei mulți ai ținutului Blachorum de Făgăraș, de unde Negru Voda descălecând la Câmpulung a dus cu sine și pe episcopul Făgărașului, și de unde la anul 1380 episcopul Făgărașului Chariton e transferat ca Metropolit al Ungro-Vlachiei (v. Hașdeu, Negru-Voda, pagina 233).

Trecând preste episcopia așa numită calvină a lui Daniil din anul 1662 și preste cea unită a lui Patachi din anul 1715, ne restringem la conclusiunea, că episcopia sufragana a Făgărașului astăzi se manifestază în titlatura Metropolitului gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, care întreține un vicariu episcopal în Făgăraș.

In audiență. Eri, Joi, au fost primiți în audiență din partea Maiestății Sale, Monarhului nostru, în palatul regal din Buda, I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Metianu și P. S. Sa Nicolau Popea, episcopul Caransebeșului.

Activitatea Românilor. Ziariul kossuthist „*Egyetértés*” luând act despre propaganda ce o face „*Libertatea*” din Orăștie pentru intrarea Românilor în parlament, scrie într-o altă următoare:

„Din a noastră parte mai bucuros voim să vedem pe conducătorii româniei pe terenul publicității, de cât la tainica muncă de soboli. Să vină la Budapesta, pășiască pe terenul politicii de activitate și plângă-se dacă au plângeri, caute dreptate dacă li-s'a făcut nedreptate. Dacă stau sub controlă publică, agitația tainică, ascunsă, va avé mai puțină putere și mai puțin efect, și va deveni imposibilă ori-ce tendință antinațională. De aceea noi am fi bunibucuroși, ca Români să pășiască pe terenul activității. Atunci vor puté fi controlați, ținuti la ochi, și nu vor puté lupta cu armele minciunei.”

Chiar și din aceste puține cuvinte se vede, că sunt și într-o Maghiari ómeni cari ar dori să ajungă la înțelegere cu Români. Ei, de ce se nu ne apropiem de ei, când vedem că și ei doresc apropierea?...

Din România.

Aniversarea domnului Dimitrie A. Sturdza. Domnul Dimitrie A. Sturdza, șeful partidului liberal din România și actualul prim ministru al statului român, a împlinit Marți, 25 Februarie v., șaptezeci de ani ai vieții.

Din acest prilej i-s'au adus frumoșe ovațiuni, din toate părțile. Maiestatea Sa Regele Carol l'a felicitat în scris, ear' Alțeta Sa regală, Principele Ferdinand, moștenitorul de tron al României, i-a făcut vizită, pentru a l' felicită cu graiu viu. Scrișore de felicitare i-a mai adresat A. S. R. Principesa Maria, și micii principii Carol și Elisaveta. Telegramă de felicitare i-a trimis Maiestatea Sa împăratul și Rege al nostru Francisc Iosif I., apoi contele Bülow, cancelarul Germaniei și alții. Din întrégă țera românească au venit apoi delegațiuni la București, pe cari dl Sturdza le-a primit pe rînd, la ministerul de interne, în sala consiliului de ministri, ascultând doririle lor de bine.

S'a dat în urmă un splendid banchet în ocórea sərbătoritului, la care au luat parte 540 persoane. În decursul banchetului s'au rostit frumoșe toaste.

Domnul Sturdza fiind și ministru de răsboiu, o delegație militară compusă din toți generalii garnizónei București, împreună cu șefii de corpuri coloneli, i-s'a prezentat Marți la orele 11 pentru-ca prin rostul dlui general Arion, decanul generalilor, să-i aducă urările armatei române și să-l rógă să aibă totdeauna încredere în devotamentul armatei și în admirațiunea corpului ofiteresc pentru viaa pildă de muncă fără preget, desvoltată din partea dsale pentru binele și progresul armatei.

Academia Română, al cărei secretariu general e domnul Sturdza, asemenea a trimis delegație, compusă din domni: P. S. Aurelian, I. Kalinderu, Iacob Negruzzi și A. Saligny, pentru a-i presenta domnului Sturdza o adresă cu următórea dedicație și de următórii cuprins:

Academia Română domnului Dimitrie A. Sturdza. 25 Februarie 1903.

Scumpe și respectate Coleg! Implinești astăzi șaptezeci de ani ai vieții și Cel Atotputernic te-a ajutat să ajungi la această vîrstă în deplină sănătate. Anii întregii Domniei Tale vieți au fost consacrați muncii neobosite de fie-care zi și de fie-care oră pentru binele patriei, pentru înălțarea neamului. De

aceea, în ziua de astăzi, te sărbătorește țera înfrăgă.

Știința, studiile istorice mai virtuș, au alcătuit din primii ani ai tinereții îndeletnicirea cea mai statornică și mai iubită, pe care ai cultivat-o pe lângă activitatea Domniei Tale politică.

Aceste studii te-au adus acum 32 de ani în sinul Academiei, al cărei secretariu general ești de 20 de ani, și totdeauna ai fost și ești, în sinul acestei instituțiuni, cel mai activ, cel mai zelos pentru creșterea și îmbogățirea ei morală și materială.

Colecțiunile pentru studiul istoriei și al limbii române, de cărți, manuscrite, documente, monete, se datorază în cea mai mare parte darurilor bogate și stăruințelor Domniei Tale; publicațiunile mari istorice au fost făcute prin îngrijirile și munca Domniei Tale.

Vieta Domniei Tale, de 32 de ani încoace, este atât de strins legată de activitatea Academiei Române, în cât una fără alta nu se poate înțelege.

Din această cauză noi, colegii Domniei Tale, ne unim călduros spre sărbătorirea zilei de astăzi, făcându-ți din totă inima urări, ca să trăiești încă mulți ani cu sănătate și cu putere pentru a-ți continua activitatea întru binele patriei și luminarea neamului.

Găsim fericit acest prilej pentru a-ți reaminti, în ordinea săvârșirii lor, principalele fapte și lucrări ale Domniei Tale din domeniul științei și al misiunii Academiei, de la 1850 până astăzi.

Primește, scumpe și respectate Coleg, această manifestare de preainaltă stimă și adâncă iubire, pe care din totă inima ți-o aduc colegii Domniei Tale din Academia Română.

25 Februarie 1903.

Adresa este urmată de semnăturile autografe ale membrilor Academiei și cuprinde apoi, sub titlul: „*Fapte și lucrări, 1850—1903*”, acea reamintire a principalelor fapte și lucrări ale dlui D. Sturdza, despre cari se vorbește în adresă.

În fine, mai mulți profesori universitari și scriitori români au prezentat prin domnii I. Bogdan și D. Onciu un frumos volum de 448 pagini domnului Sturdza, cuprinzând lucrări ocazionale și purtând titlul:

Prinos lui D. A. Sturdza la împlinirea celor șeptezeci de ani,
ear' ca dedicație:

Lui Dimitrie A. Sturdza
ca aceleia care, el însuși autor de lucrări prețuite pe terenul istoric, întemeietor al numismaticii române, a sprijinit necurmat tipărirea isvoarelor externe ale istoriei românești, făcând din colecția Hurmuzaki una din grijile sale de capetenie;

a dat o basă bogată și sigură cercetărilor asupra epocii de regenerare a poporului român în „*Acte și Documente relative la renașterea României*”,

și mai presus de toate îmbogățind Academia Română cu neprețuite isvoare,

cuprinzând viața din viața neamului nostru,

aducând, împreună cu prinosul seu, prinosul prietinelor de vecinică amintire, a pus temelii nesguduite Academiei Române,

menită să intruzeze unirea sufletescă a poporului român

adunând întru iubirea curată a științei pe aleșii neamului,

ca prinos la împlinirea a șeptezeci ani de lucru.

Alcătuitorii acestui dar de recunoștință științifică.

Banchetul, după cum cetim în foile din București, a fost foarte succes. S'a dat Marti séra. Afară de cei 540 participanți, au luat parte, în loje, și damele din clasa înaltă română.

Toastele au fost ținute în ordinea următoare: dl *M. Pherechide* a vorbit în numele camerei române; dl *P. S. Aurelian* în numele senatului; și au mai vorbit apoi generalul *Horalemb*, *Al. Nicolaid*, *C. F. Robescu*, general *Angheliescu*, și la urmă sărbătoritul, dl *D. A. Sturdza*, mulțămind tuturor, într'un magistral discurs, plin de exemple și învățături istorice.

Băncile românești.

— Un nou proiect de acțiune contra esistenței lor. —

Vor fi adus Băncile românești multe servicii bune poporului nostru în lucrarea sa de consolidare economică, și ne puteau fi încă și mai folositoare, dacă am fi avut mai multă pricepere pentru a profita de toate avantajile ce ni-le oferă institutele noastre de credit. Ceea ce însă noi n'am priceput, au știut să facă alții, și îndeosebi acea parte a publicului magiar, care a intrat în șirurile clientelei Băncilor românești.

Legăturile băncilor noastre cu această parte a clientelei lor, se manifestă — se înțelege — mai mult întré activele bilanțului lor, căci cu toate că nu este mic nici numărul acelor Magiari, cari au avut mai multă încredere în administrațiunea pânăcum ne-compromisă a institutelor financiare românești și le-au încredințat acestora și economiile lor proprii, — totuși s'au găsit cu mult mai mulți de aceia, cari s'au apropiat băncilor noastre cu cereri de credit, și adese-ori și-au mântuit cu ajutorul lor existența și averea periclitată prin exploatațiunile băncilor neromânești.

Dar' au știut profita și pe nenumărate alte căi de progresul Băncilor noastre și întré altele s'au găsit chiar și ómeni, cari au căutat să-și facă cariera pe spinarea acestor institute, și cunoscând atât de bine slăbiciunile publicului lor infectat de șovinismul dominant, au încercat să-și câștige pe cale ieftină merite și renume întru combaterea pericolelor fictive ce — zic ei — că băncile noastre le-ar reprezenta pentru țera.

Cam tot această impresiune ne lasă articolele fulminante ce aprópe în fiecare zi se publică în presa magiară contra băncilor românești, și întré cari cel din urmă a apărut în fruntea ziarului „*Bud. Hirlap*” din 3 Martie a. e.

Nu învinuim în special și pe D. Carol Cserny, autorul articolului amintit, că și din-sul s'ar ocupa cu băncile noastre numai în scopul de a-și crea un *gradus ad Parnassum*. Nu știm cine este, nu i-am mai auzit nici numele și nu-i putem cunoște nici intențiunile. Știm însă că lupta presei magiare contra Băncilor românești de la început din motivele mai sus espuse s'a născut și nutrit, și devenind cu timpul o apucătură óresi-cum convențională pentru tot economistul magiar ce se respectă, se póte că mulți dintré acestia, și întré dișii eventual și D. C. Cserny, au fost duși în mod inconștient de acest curent devenit modern.

Dar' nu insistăm asupra părții psihice a cestiunii, ci vom espune numai pe scurt natura armelor ce D. Cserny le ascute pentru marea luptă în contra morilor de vânt, pe care o numește „*acțiune în contra naționalităților*”.

D. Cserny se pare a fi un om blând la fire, pentru-că a priori se declară contrar măsurilor violente și zice că adevărații patrioți numai atunci vor apela — de-și cu inimă sângerândă — la acte de violență, dacă marea rău al naționalităților („*a nemzetiségi bajok*”) nu s'ar puté delátura nici decum pe altă cale. Spre norocirea noastră și a țerii, D. Cserny crede însă că acest lucru se póte și că nu e trebuință de volnicii.

Anume știind că chiar acum se pregătește realizarea unui mare împrumut de investițiune, D. Cserny cere, ca acesta să se estindă și asupra desărcinării proprietății imobile, astfel ca statul — cine altul de cât această vacă bună de muls care hrănește atâți „*pierdevară*”? — ori să înființeze bănci regionale ori să doteze centrala asociațiunilor de credit, ca pe această cale publicul avisat la credit să-și póta procura capitalul trebuincios, cu interese atât de mici cum nu le-ar puté acorda băncile naționalităților, și astfel făcându-li-se acestora o concurență neînvingibilă, ele în lipsă de clienți vor fi necesitate a-și închide săltarele. Un remediu acesta, cum nu se póte mai simplu! Și ce e de minune, nimeni nu s'ar puté plânge că i-s'a făcut vr'o nedreptate prin o asemenea mare „*acțiune în contra naționalităților*”. Din contră, chiar și noi cari lucrăm pentru consolidarea economică a poporului nostru, am fi foarte bucuroși, dacă trebuințele lui de credit s'ar puté satisface în condițiuni atât de avantajoase, cari să 'l scape de greutatea came-

telor și să nu-i cêră nici jertfe morale în schimbul unui etalon mai redus.

Ba mai mult, putem asigura pe D. Cserny, că și cercurile cari au înființat și susțin băncile românești, ar fi pe deplin mulțămite cu o asemenea soluțiune. Pentru-că, să nu se uite, băncile noastre nu au fost înființate din considerațiuni și cu scopuri de speculațiune. Noi nici pe departe nu suntem atât de bogăți în capital, ca să nu știm ce face cu el și să 'l putem învîrti numai în speculațiuni financiare. Și apoi nici nu trăim după bănci, nici ca mari acționari, nici ca conducători. Noi am înființat băncile noastre chiar în scopul de a ajuta poporul nostru și de a-l scápa de cămătari și de exploataři păcătoși, și când s'au subscris cele dintâiu acțiuni românești, subscriitorii au vêrsat sumele datorite nu atât în speranța unui profit estraordinar, ci mai mult ca o plată a fond perdut, ca un sacrificiu adus pe altariul progresului poporului nostru.

Și dacă ar veni acum statul și ar puté face poporului nostru servicii mai bune de cât cele ce i-le fac băncile noastre, și i-ar satisface trebuințele de credit în condițiuni mai avantajoase, fără a-i impune sarcini materiale și mai ales morale mai mari de cât cele ce are să le supórté astăzi, atunci conducători băncilor vor lichida întreprinderile lor fără cea mai mică supărare, pentru-că și-ar vedé realizat adevăratul scop: ușurarea stării economice a poporului.

Dar' ori-cât de simplu și „*natural*” i-se pare acest lucru dlui Cserny, ne temem că în acest cas distanța dintré teorie și realitate este încă tórté mare, și că nu vom ajunge să vedem cu ochii acel „*stat-bancă*”, ieftin și corect în totă lucrarea sa, cum și 'l închipuiește D. Cserny.

Dacă însă totuși i-ar succede să-și realizeze proiectele, apoi — — „*să ne scrie!*” („*Rev. Econ.*”)

Din tractul Lupșei.

— Sinod protopresbiteral. —

Ponor, 20 Februarie v. 1903.

(Fine.)

II. Școle proprii sunt 20, închiriate 3. Din acestea coréspunđtore și neeseptionate de ministru 18, ear' necoréspunđtore și admoniate 5.

Școle noue terminate în acest an sunt în Mogoș-Miclești și Valea-Lupșei, unde s'a zidit din nou o sală de învățământ. De-și aprobate planurile, nu s'a putut începe edificarea școlilor din Bedeleu și Mancel (la această din urmă sunt puse în perspectivă numai reparaturi mai esențiale) din lipsa de mijloce. Planul de edificare pentru școla din Buru se află încă la Preaven. Cons. archid. Preparativele pentru școlele din Poșaga-dejos, Hădărău și Vința se află tot în stadiul anului trecut. Preparative noue se mai fac pentru școla din Orăști, al cărei plan s'a și subșternut deja Consistoriului.

Învățământul s'a ținut în 23 școle, prin urmare în anul acesta nu obvine nici o comună unde nu s'ar fi ținut școlă. Școle comune cu gr.-catolici sun 6, tóte cu caracterul bisericei noastre.

Biblioteci școlare sunt în 5 comune, ear' în una bibliotecă parochială. În privința obiectelor și recuisitelor de învățământ încă se arată o îmbunătățire óre-care.

Grădini școlare cultivate 8, necultivate 8, lipsesc cu totul 7.

În anul școlar 1901/2 învățatori aplicați au fost 23, dintré cari cualificați 18, necualificați 5. Din acestia definitivi 14, provizori 4, suplenți 5.

Obligați a cerceta școla în anul 1901/2 au fost; de la 6—12 ani: copii 643, copile 329, la olaltă 972; de la 12—15 ani copii 93, copile 36, la olaltă 129 — în total deci obligați 1,101. — Deci ceva mai mult de de cât în anul trecut.

Esamenale anuale s'au ținut întré 13—31 Maiu tóte sub presidul protopopului. Progresul relativ bun. Cele mai bune esamene au fost în școlele din: Vidolm, Ocoliuș-mare, Sălciua-de-sus, Ofenbaia și Ponor; de mijloc: Valea-Geógelului, Sălciua-de-jos, Bedeleu, Mogoș-Mămălgani și Lunca; ear' mai slabe: Runc, Mogoș-Miclești, Brăzești, Sasa, Valea-Lupșei, Orăști, Poșaga-de-jos și Buru.

III. În protopresbiterat sunt 32 biserici. Din acestea 12 sunt de pãtră și cărămidă, ear' 20 de lemn. În stare bună 26, mai slabă 6. Bisericele tóte sunt provédute cu odórele cele mai necesare. Case parochiale sunt 9, cari cu esceptiunea caselor protopopești tóte sunt de lemn. Închiriate sunt 2 case. Edificii școlare sunt 23 cu locuință și pentru învățatori, din cari 20 sunt de lemn, ear' 3 de pãtră. Ce privește celelalte afaceri epitropești vreau să notez numai atâta că rațiocinii restante nu sunt nici unul.

Biblioteca tractuală constă din 398 opuri în valóre de 1264 cor. 40 fil. În anul 1902 au scos opuri din bibliotecă 31 membri; din opurile scóse și cetite de membri 7 au fost teologice, 1 pedagogic, 7 de istorie și geografie, 1 igienă și economie, 2 literare și 14 diverse.

Preotul Laurențiu Ciorbea.

Convocare.

Prin ordinul Preaveneratului Consistoriu archidieceșan din 2 Ianuarie st. v. 1903 Nr. 2 Școl. fiind numit comisariu consistorial pentru conducerea *conferenței învățătorești*, ce se va ținé în anul acesta cu învățatorii din cercul XIV, Fênațe — compus din protopresbiteratele Cetatea-de-pãtră și Solnoc — în comuna *Fênațe în zilele 23, 24 și 25 Aprilie st. v.* (6, 7 și 8 Maiu st. n.); — prin această cu deosebită stimă am onóre a convoca pe stimații domni învățatori de la școlele noastre confesionale populare din parochiile acestor protopresbiterate la ședințele ce se vor ținé în comuna numită, în sala de învățământ a școlei noastre locale, la timpul indicat. — Presentarea P. O. D. șefi tractuali ca inspectori școlari confesionali și a O. D. parochi ca directori școlari locali — este dorită.

Gherla, 23 Februarie (8 Martie) 1903.

Comisariul consistorial:

Gavriil Hango
presbiter ortod. rom., spiritual
la penitențiarul r. u. regn.

De la masa studenților români din Brașov.

Anunț.

Aducem la cunoștința tuturor binefăcătorilor și sprijinitorilor masei studenților noștri din Brașov, că în 2 Martie v. a. e. se va celebra *al doilea parastas solemn* întru odihnă de veci a iubiților răposați, întru memoria cărora s'au făcut donațiuni pentru masă.

Parastasul se va ținé la 10 ore a. m. în biserica sftului Nicolae din Brașov (Scheiu) în asistența întregului corp profesoral și al tuturor școlarilor.

Iată și *Pomelnicul* acelora, pentru a căror odihnă de veci ne vom înalța cu acest prilej rugăciunile noastre:

Carolina Andreica n. Palade, Mihail Andreica, Ioana Bădilă, Ioan Bădilă, Valeriu Bologa, Moise Branice, George Bureția, Stefan Coleș, Nicolae N. Ciurcu, Dr. Ioan David, Zoe N. Dima, Iosefina Dr. I. Hosan, Elena G. Ioan, Ana cav. Ioanette n. Gomboș, Diamandi Manole, Iosif Maxim, Laurențiu Maximilian, Jordan Muntean, Andreiu Murășianu, Iosif Orbonaș, Ana Paraschiv, Grigore Paraschiv, Ioan Paraschiv, Ioan Petric, Romul Petric, Virgil Popea, Andreiu Popovici, Ludovic Roman, Aurelia Săcăreanu, Maria Săcăreanu, Ioan Sima, Sofia Sima, Haralambiu Stănescu, Vasile A. Urechia.

George Boeriu, Violet Chirtop, Ladislau David, Ioan Dimitriu, Dr. Augustin Dosa, Eugenia D. Eremie, Nicolae Eremias, Maria G. Grădinar, Stefan Herța, Ioan Ionaș, Gerard László, Carolina I. Lengerü, Elena Marin, Elena Mocan, Ioan Moga, Cornel Muntean, Nicolae Muntean, Ioan Nenișescu, Sava Nicórá, Dionisie Nistor, Lucia R. Petric, Iuliu Pipoș, Sabin Piso, Maria G. Pop, Nicolae Pop, Traian Vasile Pop, Elisabeta Popa Nascu, Hortensiu Popea, Dr. Pompiliu Popescu, Mărinel Ios. Pușcariu, Dominic

Rațiu, Radu Stinghe, Ioan O. Teras, Henrieta Vauthier, Traian Mețianu.

La acest act solemn de pietate invităm cu stimă pe toți amicii și toate rudeniile iubitorilor răposăți.

Brașov, în 25 Februarie v. 1903.

Pentru administrațiunea mesei studenților

Virgil Onițiu
director gimnazial.

NOUȚĂȚI

Alegerea de la Arad. Sinodul episcopesc al bisericii noastre întrunindu-se Marți în Budapesta, a confirmat alegerea P. C. Sale părintelui protosinel *Ioan I. Papp* de episcop al diecezei Aradului, și a decis se propună guvernului sperarea întăririi din partea M. Sale. Totodată alesul episcop al Aradului a fost ridicat la rangul de arhiepiscop.

Non advocat român. Marți a făcut în Budapesta cenzura de advocat tinerul Dr. *Titu Malaiu*, fiul profesorului Dr. I. Malaiu de la gimnaziul român din Năsăud.

De la comitat. Comisiunea permanentă a reprezentanței municipale din comitatul Sibiu s-a întrunit Sâmbătă după amiază la ora 3, în sala mică a comitatului, pentru a discuta asupra obiectelor nediscutate încă din cele puse la ordinea zilei pentru proxima congregație.

„Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim“, a cântat poetul Șion despre limba română și împreună cu el cântam toți. Căvințele poetului au aflat aprobare și la mulți filologi străini cari se ocupă cu studiul limbii române, într-o zi zice acestea s'a înșirărat și distinsul pedagog american *B. Lippenz*. A nume, ministerul instrucțiunii publice din România i trimisese nu de mult câteva abecedare și cărți de citire introduse în uzul învățământului. În scrisoarea prin care constată primirea, *Lippenz* face elogiul progreselor mari pedagogice, realizate în România, apoi revenind la limba română zice următoarele: „N'am fost mai puțin isbit de frumusețea alasă a acestei limbi românești, una din cele mai frumoase limbi ce se vorbesc pe pământ. Fără gramatică și fără dicționar am reușit să traduc aproape o treime din cărțile pe cari le-am primit. . . În luna Martie voi ține o conferință la biblioteca „Uniunii literare“ și voi alege cu subiect: România și sistemul ei de instrucțiune“.

În amintirea lui Traian Mețianu, răposatul protopresbiter al tractului Bran, familia *G. Sorea* din București a donat mesei studenților din Brașov 10 coroane, în loc de cunună pe sicriul răposatului.

Post de vicenotarul comitatens. Vicecomitele comitatului *Alba-inferiōră* a publicat concurs la al IV-lea post de vicenotarul comitatens, dotat cu 1700 coroane salariu și 300 coroane bani de cuartier, eventual și la un post de pretor, dotat cu 1800 coroane salariu și 300 coroane bani de cuartier. Termin de concurs 24 Martie st. n. Cererile concursuale, adresate comitelui, sunt a se trimite vicecomitelui *Szász József* în *Aiud* (Nagy-Enyed).

Amânarea vizitei țarului. Din cererile oficiale din Roma se confirmă, că țarul și-a amânât pe mai târziu vizita ce era s'o facă regelui Italiei în luna viitoare. Causa amânării nu se știe, se crede însă că e starea sanitară a țarului.

Escadră austro-ungară în Levant. Cum se scrie din *Pola*, vasele de război austro-ungare, cari se află acum în arsenalul de acolo pentru a fi montate cu aparatele telegrafiei marconiane, formând escadră, vor pleca în 25 April în apele levantine; cu strictul ordin însă, că în portul de la Salonie să nu ancoreze, ca nu cumva ancorarea acolo să fie considerată drept demonstrație.

Virilisti români în comitatul Cojocna, pe anul 1903, sunt următorii: Dr. I. Popescu, Dr. Eugen Bran, Teofil Hossu, Aurel Poruțiu, Ioan Gal, Dionisie Simon, Iosif Hossu, Ioan Moldovanu, Ioan Pop, Iuliu Coroian, Iuliu Hossu, Nicolae Domșa, Petru Rusu, Alexandru Lupan. *Suplenți:* Eliseu Moga, Ioan Buza, Petru Fornea, Vasile Dumbrava, Andrei Voda, Laurian Voda, Vasile Pop, Stefan Rusu, Iosif Stupineanu, Pompeiu Botezan, Petru Cotirla, Ioan Macaveiu, Eugen Marinovici, Vasile Bratfalean și Vulc Stan.

La miliție. Atragem atențiunea părinților asupra următorului comunicat, primit de la comanda școlii militare de infanterie din Sibiu: Cu începutul anului școlar 1903/904 (pe la mijlocul lui Septembrie) se vor primi în cursul I al acestei școlii militare vre-o 40 de aspiranți. În cursul II și III se vor primi aspiranți numai întru cât vor fi locuri disponibile, ear' în al IV-lea nu se fac primiri. Condițiunile primirii se pot cere de la numita școală militară, trimițând înainte 40 fileri, plus 5 fileri porto. — Petițiile de primire sunt a se înainta la comanda școlii, cel mai târziu până la 15 August 1903, nici într'un caz însă înainte de primirea certificatului de studii asupra întregului an precedent.

În condițiunile de primire la școlile de cadeți e. și r. întru cât anul viitor școlar următoarele înovări:

a) Procurarea obiectelor de înzestrare enumerate în regulamentul (6 garnituri de schimburi și mănuși și o pereche de cisme) nu se mai cere de la părinții sau tutorii aspiranților.

b) Aspiranții lipsiți, având certificate de școală foarte bune, dacă vor trece examenul de primire cu rezultat general foarte bun, nu vor avea să plătească taxă școlară pe an, decât 24 cor.

„Strada Rieger“ în Paris. Bussat, membru în reprezentanța orașului Paris, a făcut magistratului propunere, ca o stradă a Parisului să fie numită „strada Rieger“, în amintirea politicianului ceh Dr. Francisc baron Rieger, răposat de curând în Praga. Magistratul a transpus această propunere la secția competentă, spre studiere și opinare.

Petrecere în Petroșeni. Ni-se scriu următoarele: O seră plină de bucurie și entuziasm mi-s'a dat a petrece în otelul „Procop“ din Petroșeni — în Dumineca trecută, unde frunțașii bisericii noastre aranjaseră o prea frumoasă petrecere în favorul bisericii. Bravul frunțaș *Petru Jacob*, notariul comitatului parohial, a compus un cor mixt dintr-o metalurgie, cari cu dexteritate și-au ținut rolurile, în cât își venia a crede că au crescut cu toții pe bină, în cântece și declamări. În piesa teatrală „*Dragostea copilărească*“, fie-care și-a jucat rolul cu precizie, în cât publicul a dus cele mai frumoase impresii și suveniruri, despre cari încă mult sa va vorbi, și mai ales despre talentul acestor diligenți și bravi diletanți.

După producțiunea a urmat joc la care au luat parte tiner și bătrân, mama cu fiica se întreceau în petrecere. Entuziasmul era la culme, și ordinea a fost esemplară. În frunța petrecerii era părintele nostru cel vrednic *Avram Stanca*, cu stimata sa familie, care ca păstorul cel bun, totdeauna e la culmea chiamării când e vorba de triumful cauzei. Demnă de amintire este tragerea de inimă și diligența neobosită a dlui *P. Iacob*, care pe lângă toate obstaculele puse la cale de unii rău-voitori (din ai noștri) totuși ni-a știut face o seră plăcută, o noapte de veselie. Noi cari cu dragoste l'am încununat zicem: prin diligență, credință și dragoste, putem face mult spre binele și înflorirea cauzei. Petrecerea a ținut până în zorile zilei. *Observațiunile.*

O miă de miluri sub apă. Se raportează din New-York, că *rîul Mississippi*, cel mai mare fluviu al Americii, a emisid pe întindere de o miă miluri engleze, acoperind cu apă un teritoriu uriaș împreună cu satele și orașele de pe el. Vieți de om n'au prea căzut jertfă esundării, fiind-că populația s'a refugiat încă din vreme; pagubele materiale însă sunt foarte mari.

Știri mărunte. Cum se raportează din Neapol, vulcanul *Vezuv* e de nou în funcțiune, vărsând lavă și cenușă ferbinte. — Duminecă noaptea în *Timişoara* a fost cutremur de pământ, atât de slab însă, că numai aparatul institutului meteorologic a semnalat clătănările, populația însă nu le-a simțit. — În *Boița* (comitatul Hunedórei) în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă niște furi au spart localul oficiului postal și împreună cu banii aflați în pulturi au dus și *patrusprezece kilograme de aur*, pe care în ziua precedentă l' dase la postă societatea minieră. O altă știre spune, că furii au fost alungați încă nainte de a fi putut fura ceva. — În hergelia eraria de la *Bileag* băntue într-o cai răpăciua (mucăria). Pentru a împedea lățirea bolii au fost uciși 400 de cai. — Venitele fabricii *Krupp*, din Essen, în anul trecut au fost 14 milioane de marce; față cu venitele anului 1901 e un scădemânt de 8 milioane. — În portul *Lorenz* (Montreal) s'a aprins Luni vaporul „*Montreal*“. Spre a se delecta în spectacolul arderii s'au urcat sute de inși pe coperișul unui bazar, care neputând suporta povara s'a prăbușit; un om a fost ucis, ear' alți mulți au fost răniți grav. — În Italia, într-o *Ricco-Secca* și *Isoletta* a deraiat un tren Luni noaptea. Din personalul trenului au murit trei inși, ear' doi au îndurat răniri grave.

Ori-cine știe, că sēmēnța de napi de nutret impregnată (pētursnă cu substanțe chimice) a lui *Mauthner*, este cea mai productivă, că sēmēnțele de legume ale lui *Mauthner* produc cele mai bune legume și că din sēmēnțele de flori ale lui *Mauthner* înfloresc cele mai frumoase flori. Cu un cuvânt: Sēmēnțele lui *Mauthner* sunt cele mai bune, depositul cel mai mare, ear' prețul uimitor de eștin.

Efect minunat face în scurt timp crucea dublă electro-magnetică nr. 86,967 și necuprinse sunt rezultatele la cari se ajunge prin folosirea ei și cari pōte să le dovedescă inventatorul dl *Müller Albert* (V. *Vadász-uteza* nr. 42/V). Zilnic îi sosesc scrisori de mulțămintă, în cari indiviđi vindecați se exprimă cât se pōte de măgulitor asupra ei. Scrisoarea următoare i-s'a trimis de dl *Jacob Steinhardt* (Kuis): „Stimate dl *Müller*! Mă simt fericit de ați putut comunica, că crucea dublă electro-magnetică nr. 86,967 R. B., comandată cu 4 săptămăni înainte, mi-a ajutat atât de mult, în cât m'am vindecat deplin de chinuțorele dureri reumatice, de cari de 15 ani am suferit, pentru-ce nici nu pot recomanda în de-ajuns amicilor mei invențiunea dtale. Primește din parte mi cea mai profundă mulțămintă. Bunul Dzeu să-ți dăruiescă mulți fericți ani pentru sirguința și iscusința dtale. Invențiunea acēsta nu șese ci o mie corōne este vrednică. Cu deosebță stimă, *Jacob Steinhardt*.“

Act de recunoștință.

În nemărginită durere, cauzată nouă prin trecerea la cele vecinice a bunului și în veci neuitatului nostru tată, resp. frate

Dr. *Daniil P. Barciuanu*

nenumeratele acte de condolență și pietate, adresate de numeroși prietini și stimatori ai decedatului, balsam vindecător au fost pentru inimile noastre sdrobite. În neputință de a ne împlini recunoștința și mulțămintă cătră fie-care în particular, le adresăm tuturor pe această cale sincerile noastre mulțăminte. Dumnezeu, mângăitorul tuturor, răsplătească actele creștinești cu înaltă îndurarea sa. Sibiu, 9 Martie 1903.

Jalnică familie.

PARTEA LITERARĂ.

Un manuscript vechiu.

Domnul *Ioan Popovici*, preot în *Ghelmar* ni a trimis copia fidelă a unui interesant manuscript, aflat în biserica din *Cigmău*. Cătindu-l, ne putem face idei despre lectura cu care se îndeletniciau preoții și cantorii noștri de acum o sută de ani. Căci, așa de vechiu pare a fi manuscriptul (o broșură 4° de 22 foi), scris cu litere cirile. La finea manuscriptului se găsesc unele notițe, scrise cu altă cernelă mai spălăcită, și evident că mai târziu de cât textul însuși. Din notele acestea se pōte constata, că scriitorul manuscriptului a fost *Alexandru Cizmas*, fost cantor în *Geogiul-de-jos*. Cei competenți vor ști spune, dacă acest text aparține textelor bogomilice ori nu. Ca cuprins la tot cazul e interesant, explicând liturgia în forma unei istorisiri, cum mai ușor se pōte înțelege de cât prin explicări abstracte. Publicăm deci manuscriptul în întregime, după cum urmēză:

Tălcul Sfintei și Dumnezăești Leturgii ce s'au arătat Libilor (limbilor) păgâne din Dumnezăiasca Strălucire; precum scrie la varniș la ani de la Hs: valeato 193.

Când împărăția Amarat împăratul la *Vavilon* iară *Amfilog* împăratul la *Aravia*; Deci *Jidovi* cei fără de lege și spurcați, având purerea pizmă pentru lege; asupra creștinilor și pentru *Ierusalim* se pricea în cetate prin Oraș și n alte locuri pentru învierea Domnului nostru *Is Hs* și pentru înălțarea *Sfinții Sale* la ceriuri. Deci luând *Jidovi* multe daruri scumpe au mers la *Amorat* împăratul la *Vavilon*; și (au) pîrît pe creștini la imperatu zicēnd: Împărate în veci să trăiesci împărăția ta și să știi că s'au sfătuit creștini să se scoale cu rzboiu (resboiu) asupra împărății tale și vor să împărătească ei; Deci imperatul auzind acestea cuvinte dela *Jidovi*, s'au umplut de mânia Ca on leu sēlbatēc și au poruncit ostașilor de au gătit multe mii de oști și au trimis la *Amfilog* împăratul dela *Aravia* scriindu-i în taceasta chip: Eu *Amorat* imperatul *Vavilonului* și a toată lumea să știi, că s'au sfătuit creștini să se scoale cu resboiu asupra noastră și vor să rădice ei împărat la *Ieru-*

salim, scriu ție *Amfilog* imperatul *Aravii* să să te rădice cu oști, și să mergi la *Ierusalim*, și țam trimis (trimis) ajutori să sfărmi cetate: a *Ierusalimului* și să arzi să robesci pe toți creștini ce se vor afla acolo și bisericele creștinilor carele este deasupra gropi lui *Hs* ca să nu se mai pomenească numele acel înșelătoriu în lume. Iară de nu vei face porunca me cu rea moarte vei muri. Deci cetind cartea, au gătit oștile și au plecat ostași asupra *Ierusalimului*, cu atâtea mii de oști păgâne, Iară *Dumnezeu* cela ce iaste cunosătoriu tuturor inimilor omenesci n'au lăsat *Locul* cel Sfânt al său să fie după voia satani și după voia și meșteșugirea *Jidovilor*, ci au mărit numele său ca să se rușineze ceice hulesc numele *Sfinți* sale și să cunoască toate limbile păgâne, credința cea adevărată; care luminează inimile celor întunecați! Și cei! *Taina Sfintei și Dumnezăești Leturgii* intraceea vreme *Era* patriarșel *Ierusalim* Sfântul *Methodie*, și auzind că vine *Amfilog* împăratul asupra *Ierusalimului* cu multe oști și cu atâtea libi (limbi) păgâne, *Sfinția* sa au fugit la *Antiochia* în cetate; Iară un preot călugăr zisē cătră *Patriarșul* *Cinstite Părinte*; pre mine să mă lași aici la sfânta biserică asupra gropi lui *Hs*, că *Sfinția* sa nu va lăsa *locul* acesta spre stricăciune nici odată și pre mine mă va întări de voi birui pre *Amfilog* împăratul cel strajnic și mânia care vine asupra bisericii lui *Hs*, Auzind aceștea *patriarșul* au zis cătră dînsul; *Ionichie* frate rămăi eu *Hs*, *Sfinția* sa să te păzească și să te întărească și *Blagoslovi* și se dusē la *Atiochia* (*Antiochia*) Iară *Ionichie* preotul rămasē în sfânta biserică a lui *Hs*; în toate zilele făcēnd rugăciune cătră *Stăpănu* și slugind *Sfânta Liturgie* și altele rugăciuni *Dumnezăești* cu inimă curată și cu multe lacrimi ferbinți casă ibavească (izbavească), *Hs*, *Biserica* sa de pizma *Jidovilor* și de mânia acelu împărat, strajnic. Și făcēnd acelea *Slujbe Dumnezăești* cătră împăratul ceriului și al pământului; până ce sosi *Amfilog* cu atâtea întunerece de oști și sfărma toată cetatea *Ierusalimului* și trimițind să sfărme și biserica cea mare care este deasupra gropi lui *Hs*, Iară *dumnezeu* cela ce Este lucrurilor sale bun pogorî un nor și acoperi biserica de nici unul dintru acei protivnici nu putea să priceapă unde ia(ște) biserica; *Atuncia* mearsără mamari (mai marii) oștilor la *Amfilog* împăratul și zisără *cinstite* împărate toate după voia și după porunca împărății tale am făcut și am sfărmat zidurile cetății și casale și biserica creștinească nuo putem găsi carea se zice deasupra gropi lui *Hs*, *Atuncia* împăratul se umplu de mânia și chemă pre musant credinciosul, lui și zisē dute devezi de aceasta că noao ne este aplinî porunca acelu ce neau trimis pre noi și numai de cât se dusēră acei credincioși la biserica și lăsăndul *Dumnezeu* de întră înlăuntru în biserică, și nu află pe nimenia; fărănumai pe preotul acela *Ionichie* călugăr(u) și cu un *Gramatic* gătinduse amândoi de sfânta *Leturgie*; și numai decât săriră asupra lui caniște lei gronici (gronici) și strajnici vrēnd alduce pre dînsul la împăratul cu mare mânia. Iară *Dumnezeu*, cel mult milostiv și îndurat cela ceva săsē spāsască toți robi săi și slugile sale; nu lăsă pre acel preot după voia lor; Că vrēnd acel ticălos *Musant* credincios împăratului săl prindă tinsē mânia la acel preot și isē înțepeniră mâinile ca de fer; și nu le putea întoarce la sine săle apropiē cătră trup(u) său după firea lor capănă acia. *Atuncia* numai de cât pricepu conoscēnd credința cea adevărată acreeștinilor căzu acel *Musant* la picioarele preotului cerșinduși cu lacrăm(i) ertăciune și zisē la o vreme preotul: Iartăci siutu *Hs*, fētul mie(u), și te du de spune stăpănuului tēu să vie aicia și mai minunate lucruri veți vedea, și *blagoslovindul* preotul iarăș mâinile la *locul* lor s'au făcut; *Atuncia* mearsă acel boer de spusē stăpănuului seu prând toate; Iară împăratul fiind întru păgănatate zisē cătră dînsul voi câte vise visați toate le credeți, dară nu șant eu ca copil anum (a nu-mi) împlini porunca *Amoratu* imperat; că miau poruncit să stric din temelie acele casē de rugăciune ale creștinilor ca să nu se mai pomenească în lume numele ei și al creștinătății Iară voi, ați luat mită și cinstē dela creștini păcum misē vede mie, dară la cem și spuneți povești.

(Va urma).

Cartea consilierului de medicină Dr Müller, apărută deja în a 40-a ediție, care tractează despre

Conturbările în sistemul nervos și secsual

precum și despre vindecarea radicală a lor, se poate procura prin toate librăriile.

Pentru 1 cor. 20 fileri în mărci postale o trimite franco Curt Röber, Braunschweig. [3] 9-88

Povesti pentru anul prim școlar.

Lecțiuni după treptele formale

de Dr. Petru Șpan.

Se poate procura cu prețul de 1 coronă de la Librăria Tipografiei archidieceesane.

Au apărut:

Novele tomul I.

de Vas. Ranta-Buticescu.

Cuprinsul:

- 1. Dragostea mătușii
- 2. Parola lui Ali Mustă
- 3. Pétra Dochiei.
- 4. Costica.
- 5. Florile dragostei.
- 6. Sore cu plóie.
- 7. Flori de munte.
- 8. Bombóne.
- 9. Soția ostașului.
- 10. Tinerete-Nebunețe.
- 11. Florile Codrului.
- 12. Regina balului.
- 13. Dracul.
- 14. Presentul mătușii.
- 15. Pentru plăceri.

Prețul unui exemplar spedit franco e cor. 1.80

Se pot procura de la Tipografia „Aurora” în Gherla (Szamosujvár), de la Librăria archidieceesana din Sibiu, cum și de la alte librării mai cunoscute din patrie.

Biblioteca “Bunul econom”

- Nr. 1. Nutrețurile ierbóse, cositurile (fênațele) prepararea fênelui și pășunile.
- ” 2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
- ” 3. Sêmênța plantelor agricole și sêmênțatul lor.
- ” 4. Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. — Recolta cerealelor.
- ” 5. Economia vitelor sau zootechnia generală.
- ” 6. Agrológia sau cunoșterea pământurilor și mijlocele de a le îmbunătăți.
- ” 7. Agricultură generală — Lucrarea pământului (Plugul, Grapa, Tăvălugul și alte instrumente de măruntit pământul).
- ” 8. Ingrășemintele. — Irigațiunile. — (Udarea pământului).
- ” 9—10 Prăsirea paserilor de casă (galițe, hoare). Gâinile, curcile, găinușele (bibilicele), găștele, rațele, porumbii (porumbeii).

Prețul fie-cărui număr 30 fil. — Se poate procura de la

Librăria archidieceesana.

Coróne pentru miri

din aur double, împodobite cu imitații de petri scumpe colorate, cu câte trei cruci, fôrte frumóse și practice deóre-ce se pot strîmța și lărgi după cum cere treuinața, bucata costă numai **16 cor.** plus porto postal și pachetare cor. 1.20.

Cruci de lemn 28.5/16 cm, pictură de mână în uleu reprezentând pe o parte “Restignirea Domnului” și doi ingeri ear’ pe partea opusă “Botezul Domnului”; pe margini aurite cu aur veritabil; cele cu pictură simplă costă cor. 9—, ear’ cele fine bucata cor. 12—, trimise cu postă recomandat costă cu 75 fileri mai mult.

Librăria archidieceesana, Sibiu.

Amicul poporului îndreptătoriu în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român, de Titu Vuculescu, pretor. Prețul 1 cor. Se poate procura de la Librăria archidieceesana din Sibiu.

Liturgierul

— cu litere latine —

broșat cor. 6, legat cor. 8.

Librăria archidieceesana.

Idei pregătitoare în Pedagogie

de Dr. Petru Șpan.

Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Se poate procura de la Librăria archidieceesana din Sibiu.

STANDARD

Societate pentru asigurarea vieții, Edinburg-Englitera.

Fondată 1825.

Filiala pentru Ungaria:

Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 4 (Standard Palais)

Venitul anual	K 32.000.000
Câștig împărțit	” 170.000.000
Avere	” 260.000.000
Plătît pentru casuri de mórte	” 520.000.000

Avantaje deosebite ale Policelor-Standard: Siguranță absolută. — Premii moderate. — Police universale. — Polițele sunt valabile și la întârzierea plății premiilor. — Capitalizare și fixat înainte valoarea rêscompărării. — Neatacabilă. — In cas de mórte se plătește capitalul dacă polița este de un an. — Asigurare liberă de resbel pentru cei obligați la glóte.

* Prospekte la cerere se trimit gratis. *

Agentură principală:

Victor Dressnandt, Sibiu,

Strada Poplăcii 3.

[31] 2-3

ICÓNE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, pe lemn séu pe tinichea, ține, aluminium etc. în ori-și-care mărime pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei archidieceesane Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

IV.

- Archangelul Mihail
- ” Gavriil
- Apostol ori-care
- Domnul Christos
- Iisus în muntele Maslinilor
- Sfântul Dumitru
- Sfântul George
- Ilie Prorocul
- Ioan în pustie
- Sfântul Nicolae
- ” Simeon
- ” Andreiu
- Evangelistul Ioan
- ” Luca
- ” Marcu
- ” Mateiu
- Prorocul Zacharia
- Apostolul Iacob
- ” Filip

S. JERARCH NICOLAE.

I.

- Adormirea Maicei Domnului
- Bunavestire
- Nașterea Domnului Iisus Christos
- Fuga la Egipt
- Iisus în biserică de 12 ani
- La nunta din Cana
- Iisus pe mare
- Invierea lui Lazar
- Schimbarea la față
- Răstignirea lui Iisus Christos
- Punerea în mormânt
- Invierea Domnului
- Înălțarea — Floriile
- Tăerea împrejur
- Nascerea Maicei Domnului
- Pogorirea Duchului sfânt
- Nascerea sftului Ioan Botezatorul
- Grigorie. Vasilie și Ioan
- Adormirea sfintei Ane
- Aflarea capului sf. Ioan Botezăt.

Св. Иоаннъ Креститель.

II.

- Iisus pe Cruce
- Înălțarea sfintei cruci
- Ilie prorocul în carul de foc
- Tăierea capului sfântului Ioan
- P. Grigorie teologul
- Sf. Vasilie

III.

- Botezul Domnului
- Constantin și Elena
- Sfântul Dumitru călare
- Sfântul George
- ” Maica Domnului
- Petru și Pavel
- Archangelii Mihail și Gavriil
- P. Ioan Gură de aur
- PP. Ioachim și Ana

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icóne din Grupa IV.					Cor. fôrte fine.
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
fôrte fine	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	33-60	42—	56—	70—	Cor. fôrte fine.
fine	26-60	29-40	46-20	50—	72-50	23-10	25-90	40-60	49—	65-80	20-30	23-10	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—	” fine.
simple	14—	16-10	18-20	26-20	30-40	12-60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-40	19-60	26-60	” simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icóne pictate pe pânză. — Icóne pictate pe lemn costă cu 10%, ear’ pe tinichea cu 15% mai mult decât pe pânză; pe aluminium și ține vor costa cu prețul metalului întrebuintat mai mult.

Deasemenea și cu angajamentul pentru prapori din ori-și-ce fel de materii și de ori-și-ce colóre pe lângă condițiile cele mai favorabile.